

รายงานส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การจัดเก็บขยะชิ้นใหญ่แบบครบวงจร
ของสำนักงานเขตบางบอน

จัดทำโดย นายภคคง กอบศิริชัย

ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่งานรักษาความสะอาดชำนาญงาน

สังกัด ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตบางบอน

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๔๓

สถาบันพัฒนาทรัพยากรบุคคลกรุงเทพมหานคร

สำนักงาน ก.ก.

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. หัวข้อ การบริหารการจัดเก็บขยะชิ้นใหญ่แบบครบวงจรของสำนักงานเขตบางบอน

๒. ความสำคัญของการศึกษา/ที่มาของการนำเสนอ

กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางความเจริญทุกด้านของประเทศไทย มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจจนเป็นฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศ ทำให้มีการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวก และระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องจนเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรม การค้า และการบริการ กรุงเทพมหานครและปริมณฑลกลายเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจ การค้า การบริการและเป็นศูนย์กลางทางการเงินนานาชาติที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งส่งผลให้จำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น นำมาซึ่งการบริโภคและการผลิตของเสียที่มากขึ้นตามไปด้วย โดยเฉพาะปริมาณมูลฝอยที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง โดย ปี ๒๕๖๑ มีปริมาณมูลฝอยเฉลี่ยสูงที่ ๑๔๒ ตันต่อวัน หรือร้อยละ ๑.๓๓ ตันต่อวัน หลังจากนั้นเกิดภาวะโรคไวรัสโควิด 19 ระบาด ส่งผลต่อปริมาณขยะที่ลดลง โดยปี ๒๕๖๕ ปริมาณขยะเฉลี่ย ๘,๘๗๙ ตันต่อวัน และคาดว่าจะกลับมามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่องในอนาคต ขยะที่เกิดขึ้นกรุงเทพมหานครได้จัดระบบเก็บรวบรวมครอบคลุมทั้ง ๕๐ เขต โดยมีรถเก็บขนมูลฝอย รวม ๒,๐๑๙ คัน พร้อมพนักงานขับรถเก็บขนมูลฝอย ๒,๗๓๕ คน และพนักงานเก็บขนมูลฝอย จำนวน ๗,๖๗๕ คน บริการเก็บขยะจากอาคารบ้านเรือน และอาคารสถานที่ต่าง ๆ โดยผู้อำนวยการเขตออกประกาศ กำหนดจุดทิ้ง วันเวลาทิ้ง ตามหลักการทั่วไป เช่นอาคารบ้านเรือน ตรอกซอย หมู่บ้าน/ชุมชน อาคารสถานที่ต่าง ๆ จัดเก็บ ๒ - ๓ ครั้งต่อสัปดาห์ ส่วนอาคารบ้านเรือนริมถนนสายหลักสายรอง จัดเก็บทุกวัน แต่ก็ยังพบว่ายังมีข้อร้องเรียนปัญหาเกี่ยวกับขยะตกค้าง ผ่าน Traffy fondue, สายด่วน ๑๕๕๕ (รวมประมาณ ๓๐๐ เรื่อง)และสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เสมอ ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่วนหนึ่งมาจากการทิ้งขยะที่มีขนาดใหญ่ เช่น กิ่งไม้ เฟอร์นิเจอร์ เครื่องใช้ไฟฟ้าเก่าขนาดใหญ่ หรือเศษวัสดุจากการก่อสร้างในจุดทิ้งขยะทั่วไป ซึ่งเป็นขยะที่รถเก็บขนมูลฝอยแบบอัดซึ่งจัดเก็บประจำในพื้นที่นั้น ๆ ไม่สามารถจัดเก็บได้เนื่องจากมีขนาดใหญ่เกินไปไม่สามารถอัดเข้าไปในรถได้ ซึ่งกรุงเทพมหานครได้จัดให้มีการบริการเก็บขยะชิ้นใหญ่ ขยะกิ่งไม้ และขยะก่อสร้าง โดยการใช้รถบรรทุกกระบะเท้ายเข้าบริการจัดเก็บโดยประชาชนสามารถแจ้งขอรับบริการผ่านทางโทรศัพท์หรือแอปพลิเคชันที่แต่ละสำนักงานเขตจัดทำขึ้น นอกจากนั้นสำนักงานเขตได้นัดวันเก็บขยะชิ้นใหญ่ในชุมชนทุกวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ แต่ยังไม่ได้กำหนดวัน เวลา ที่จัดการบริการจัดเก็บขยะชิ้นใหญ่ให้ครอบคลุมทุกหลังคาเรือน จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประชาชนนำขยะมาทิ้งในจุดทิ้งขยะและทำให้ขยะดังกล่าวตกค้างอยู่ที่จุดขยะเป็นเวลาหลายชั่วโมงหรือหลายวัน นำมาซึ่งการร้องเรียนผ่านช่องทางต่าง ๆ ให้เข้าดำเนินการจัดเก็บขยะดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจ ในการศึกษาและพัฒนาแนวทางการบริหารการจัดเก็บขยะชิ้นใหญ่แบบครบวงจรของสำนักงานเขตบางบอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการจัดเก็บขยะชิ้นใหญ่ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยกำหนดวัน เวลาทิ้ง และเวลาการจัดเก็บให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ไม่มีปัญหาขยะชิ้นใหญ่ตกค้างที่จุดทิ้งขยะริมทางเท้า ช่วยสร้างเสริมเมืองให้มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น และช่วยอำนวยความสะดวกในการทิ้งขยะของประชาชนได้อย่างทั่วถึง ส่วนขยะชิ้นใหญ่ที่จัดเก็บได้สามารถนำไปจัดการอย่างถูกหลักวิชาการนำส่วนที่ยังใช้ได้ไปซ่อมแซมใช้ ส่วนที่ใช้ไม่ได้สามารถแยกชิ้นส่วนนำส่วนที่สามารถรีไซเคิลได้ออกและนำส่งกลับเข้าสู่ระบบการผลิตใหม่ ส่วนที่เหลือส่งโรงงานกำจัดเพื่อนำไปกำจัดด้วยวิธีที่เหมาะสมต่อไป

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงต้องการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่แบบครบวงจรของสำนักงานเขตบางบอน ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมยั่งยืนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๒.๑ คุณภาพสิ่งแวดล้อมยั่งยืน เป้าประสงค์ที่ ๒.๑.๓ กรุงเทพมหานครมีการลดและควบคุมปริมาณมูลฝอยที่แหล่งกำเนิดและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการมูลฝอย ตั้งแต่แหล่งกำเนิดจนถึงการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ กลยุทธ์ที่ ๒.๑.๓.๒ การจัดการมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ นโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร “กรุงเทพฯ ๙ ดี (นโยบาย ๙ มิติ)” นโยบายที่ ๔ สิ่งแวดล้อมดี :ตรวจสอบและกำจัดมลพิษจากต้นตอ เพิ่มและพัฒนาพื้นที่สีเขียวใกล้บ้าน ข้อที่ ๒๓ สภาพแวดล้อมเมืองดี จุดทิ้งขยะถูกสุขอนามัย ไม่มีขยะตกค้าง

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อศึกษาและพัฒนาแนวทางการให้บริการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่ของสำนักงานเขตบางบอน

๓.๒ เพื่อเผยแพร่แนวทางการบริหารจัดการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่ไปยังสำนักงานเขตอื่น ๆ เพื่อขยายผลให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๔. เป้าหมาย

๔.๑ ดำเนินการศึกษาและพัฒนาแนวทางการให้บริการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่ของสำนักงานเขตบางบอน

๔.๒ จัดทำคู่มือการแนวทางการให้บริการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่ของสำนักงานเขต

๕. แนวคิด/หลักการที่ใช้ในการศึกษา

๕.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้

๕.๑.๑ การจัดการขยะมูลฝอย

ขยะหรือมูลฝอย คือ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ซากสัตว์หรือ สิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื่อมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน โดยขยะมูลฝอยชุมชนโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

๑) ขยะอินทรีย์หรือขยะเศษอาหาร เป็นขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมัก ทำปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ โดยจะทิ้งในถังสีเขียว

๒) ขยะรีไซเคิล เป็นขยะที่สามารถนำกลับไปแปรรูปเพื่อใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น ขวดพลาสติก ขวดแก้ว กระดาษ กระจก เครื่องดื่ม เศษพลาสติก เศษโลหะ อลูมิเนียม ก่อ่ง เครื่องดื่มแบบยูเอชที โดยจะทิ้งในถังสีเหลือง

๓) ขยะอันตราย เป็นขยะที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรควัตถุกัมมันตรังสี วัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่น ไม่ว่าจะเป็นครีมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตราย แก่บุคคล สัตว์พืช ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อม เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช กระจก สเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมีโดยจะทิ้งในถังสีส้ม

๔) ขยะทั่วไป เป็นขยะประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ถังขนมขบเคี้ยว ซองบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป กระดาษห่ออาหาร กระจกพลาสติกเบื่อนเศษอาหาร กล่องโฟม โดยจะทิ้งในถังสีน้ำเงิน

นอกจากนั้น ยังมีขยะประเภทอื่นที่ยังไม่ได้กล่าวถึงในขยะ ๔ ประเภท ได้แก่

๑) **ขยะชิ้นใหญ่** หมายถึงสิ่งของเหลือใช้ที่มีขนาดใหญ่ หรือเฟอร์นิเจอร์ในบ้าน เช่น ตู้เตียง โต๊ะ โซฟา ตู้เย็น ทีวี ที่นอน โต๊ะเครื่องแป้ง เก้าอี้ ชั้นวางของ ฯลฯ

๒) **ขยะกิ่งไม้** หมายถึงเศษกิ่งไม้ขนาดใหญ่ ท่อนไม้ขนาดใหญ่

๓) **ขยะวัสดุก่อสร้าง** หมายถึงวัสดุที่เหลือจากการก่อสร้าง การรื้อถอนอาคารบ้านเรือน สิ่งก่อสร้าง เช่น เศษกระเบื้องปูพื้น เซรามิค กระเบื้องมุงหลังคา ฝ้าเพดาน เศษอิฐ หิน ปูน ทราวย เศษดิน โกลุขภัณฑ์ ฯลฯ

๔) **ขยะติดเชื้อ** หมายถึงขยะที่เกิดจากผู้ป่วยที่ติดเชื้อโรคระบาด เช่น หน้ากากอนามัย ชุดตรวจหาเชื้อโรคกรณีโรคระบาด เข็มฉีดยาจากผู้ป่วยที่ฉีดยาเองที่บ้าน

๕.๑.๒ การจัดการขยะตามหลักการ ๓Rs

หลักการ ๓ R เป็นหลักการจัดการขยะที่ต้นทางโดยให้ความสำคัญกับการลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อนำเข้าสู่กระบวนการผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ รวมถึงการนำบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุต่าง ๆ กลับมาใช้ซ้ำหรือนำกลับเข้าสู่กระบวนการผลิตใหม่ ประกอบด้วย

Reduce คือ การลดการใช้การบริโภคทรัพยากรที่ไม่จำเป็น ลดการก่อให้เกิดขยะ เช่น หลีกเลี่ยงการเลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากวัสดุหุ้มหลายชั้น หลีกเลี่ยงการเลือกซื้อสินค้าชนิดใช้ครั้งเดียว หรือผลิตภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งานต่ำ ไม่สนับสนุน ร้านค้าที่กักเก็บและจำหน่ายสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์ฟุ่มเฟือยและไม่มีระบบเรียกคืนบรรจุภัณฑ์ที่ใช่แล้ว กรณีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ประจำบ้านที่ใช้เป็นประจำ เช่น สบู่ ยาสีฟัน ผงซักฟอก น้ำยาล้างจาน เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีขนาดบรรจุภัณฑ์ใหญ่กว่า เนื่องจากใช้บรรจุภัณฑ์น้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยน้ำหนักของผลิตภัณฑ์ ลดหรืองดการบริโภคที่ฟุ่มเฟือย โดยเลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับ ความต้องการเลือกซื้อสินค้าหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีระบบมัดจำ - คืนเงิน เช่น ขวดเครื่องดื่มประเภทต่างๆ เลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำกลับไปรีไซเคิลได้

Reuse คือ การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าที่สุด โดยการนำสิ่งของเครื่องใช้มาใช้ซ้ำ เช่น การนำกระดาษรายงานที่เขียนแล้ว ๑ หน้า มาใช้ในหน้าที่เหลือหรืออาจนำมาทำเป็นกระดาษโน้ต ช่วยลดปริมาณการตัดต้นไม้ ได้เป็นจำนวนมาก การนำขวดแก้วมาใส่น้ำรับประทานหรือนำมาประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้ต่าง ๆ เลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมาให้ใช้ได้มากกว่า ๑ ครั้ง เช่น แบตเตอรี่ประจุไฟฟ้าใหม่ได้ ซ่อมแซมเครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ (Repair) ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อีก บำรุงรักษาเครื่องใช้ อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้สามารถใช้งานได้คงทนและยาวนานขึ้น นำบรรจุภัณฑ์และวัสดุ เหลือใช้ อื่น ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น การใช้ซ้ำถุงพลาสติก ถุงผ้า ถุงกระดาษ และกล่องกระดาษ การใช้ซ้ำขวดน้ำดื่ม เข็ยอกนม และกล่องใส่ขนม ยืม เช่า หรือใช้สิ่งของหรือผลิตภัณฑ์ใช้บ่อยครั้ง ร่วมกัน เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร บริจาคหรือขายสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆเช่น หนังสือ เสื้อผ้า เฟอร์นิเจอร์และเครื่องมือใช้สอยอื่น ๆ นำสิ่งของมาดัดแปลงให้ใช้ประโยชน์ได้อีก เช่นการนำยางรถยนต์มาทำเก้าอี้ มาทำเป็นกระถางปลูกต้นไม้ การนำขวดพลาสติกมาดัดแปลงเป็นที่ใส่ของ แจกัน การนำเศษผ้า มาทำเป้ลมนอน ทำเป็นที่เช็ดเท้า เป็นต้น ใช้ซ้ำวัสดุสำนักงาน เช่น การใช้กระดาษทั้งสองหน้า เป็นต้น

Recycle คือการนำสิ่งของที่ใช้ประโยชน์ในรูปแบบเดิมไม่ได้แล้ว แยกไปจัดการด้วยกระบวนการแปรรูปมาเป็นสิ่งใหม่ จากนั้นก็นำมาใช้ใหม่เช่น เศษกระดาษใช้แล้วนำไปโรงงานแปรรูปเป็นกระดาษสำหรับผลิตเป็นกล่องหรือถุงกระดาษ แก้ว พลาสติก มาหลอมใช้ใหม่เป็นภาชนะใส่ของ หรือเครื่องใช้อื่น ๆ อลูมิเนียมมาหลอมขึ้นรูปเป็นแผ่นนำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์อลูมิเนียม รวมทั้งกระป๋องอลูมิเนียมหรือโซฟาซาเทียม เป็นต้น

๕.๑.๔ การส่งเสริมการมีส่วนร่วม (Participation)

หลักการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ ซึ่งสามารถจะแบ่งระดับของการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

๑) การให้ข้อมูลข่าวสาร (Inform) ถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาคราชการจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ วิธีการให้ข้อมูล สามารถใช้ช่องทางต่าง ๆ เช่น เอกสาร สิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่าง ๆ การจัดนิทรรศการ จัดหมายข่าว การจัดงาน แลกเปลี่ยน การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ออนไลน์ เป็นต้น

๒) การรับฟังความคิดเห็น (Consult) เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์และไลน์ เป็นต้น

๓) การเกี่ยวข้อง (Involve) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหรือร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ เป็นต้น

๔) ความร่วมมือ (Collaboration) เป็นการให้กลุ่มประชาชน ผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นส่วนหนึ่งกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ เป็นต้น

๕) การเสริมอำนาจแก่ประชาชน (Empower) เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่างๆ โครงการกองทุนหมู่บ้านที่มอบอำนาจให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด การทำโครงการและกิจกรรมที่เกิดจากความต้องการของประชาชน เป็นต้น

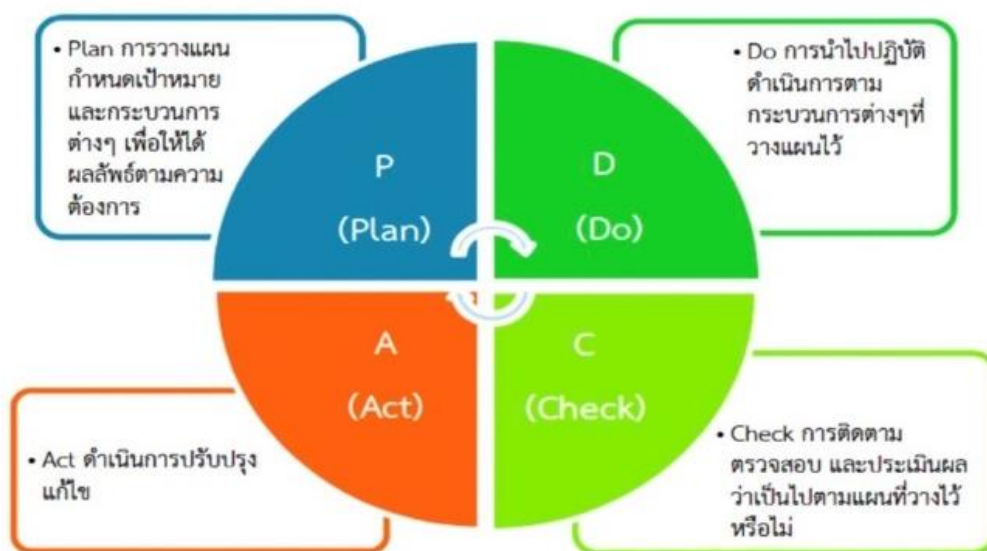
๕.๑.๕ วงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA cycle) เป็นแนวคิดของ W.Edwards Deming เป็นกิจกรรมในการพัฒนาประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๑) การวางแผน (Plan) หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์และตั้งเป้าหมายกำหนดขั้นตอนวิธีการและระยะเวลาทำให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งในการวางแผนจำเป็น ต้องกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานหรือเกณฑ์มาตรฐานต่างๆและการปฏิบัติเป็นไปตามข้อกำหนด ที่เป็นมาตรฐานจะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๒) การปฏิบัติ (Do) หมายถึง การปฏิบัติให้เป็นไปตามแผน วิธีการ และขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้และลงมือปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด

๓) การตรวจสอบ (Check) คือ การติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้าของการปรับปรุงข้อมูลการให้บริการให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดและดูผลสำเร็จของงานนั้นว่า เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพ

๔) การปรับปรุงงานหรือการดำเนินกิจกรรม (Act) คือ การดำเนินการให้เหมาะสม มีการประเมินผล หากการปฏิบัติเป็นที่น่าพอใจก็จัดให้เป็นมาตรฐาน เพื่อเป็นแนวทางให้ปฏิบัติต่อไป หากการปฏิบัติมีข้อปรับปรุงให้กำหนดวิธีการปรับปรุงจะช่วยให้มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพเพิ่มขึ้น

จากแนวคิดวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA cycle) ได้นำมาปรับใช้กับสร้างการรับรู้ และส่งเสริมให้ประชาชน สามารถแยกประเภทขยะขึ้นใหญ่ได้ถูกต้อง หากยังพบปัญหาที่ปรับเปลี่ยนวิธีการให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น เมื่อดำเนินการครบทั้ง ๔ ขั้นตอนแล้ว หากพบว่า การดำเนินการ การบริหารจัดการขยะยังสามารถเพิ่มประสิทธิภาพได้อีก ก็ให้เริ่มการวางแผนใหม่เป็นวงจรในรอบที่สอง โดยนำข้อมูลการดำเนินการ ปัญหาอุปสรรคในรอบแรกมาปรับปรุง และดำเนินการใหม่ในรอบต่อไป สำหรับการดำเนินการสามารถทำได้หลายรอบจนกว่างานที่ปฏิบัตินั้นจะมีความสมบูรณ์ครบถ้วน มีประสิทธิภาพดีแล้ว

๕.๒ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๕.๒.๑ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดการขยะในหมวด ๓ การห้ามทิ้งสิ่งปฏิกูลมูลฝอยในที่สาธารณะ และสถานสาธารณะ ในหลายมาตรา ได้แก่

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดถ่ายอุจจาระหรือปัสสาวะลงในที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะ ซึ่งมีใช้สถานที่ที่ราชการ ส่วนท้องถิ่นได้จัดไว้เพื่อการนั้น

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใด เท ปถ่ายหรือระบายอุจจาระหรือปัสสาวะจากอาคารหรือยานพาหนะลงในทางน้ำ

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ใด (๑) บ้วนหรือถ่มน้ำลาย เสมหะ บ้วนน้ำหมาก สั่งน้ำมูก เทหรือทิ้งสิ่งใด ๆ ลงบนถนนหรือบนพื้นรถหรือพื้นเรือ โดยसार (๒) ทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในสถานสาธารณะ นอกภาชนะหรือที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้จัดไว้

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้ใด (๑) ทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยลงบนที่สาธารณะ (๒) ปล่อยปละละเลยให้มีสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในที่ดินของตนในสภาพที่ประชาชนอาจเห็นได้จากที่สาธารณะ

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้ใดเทหรือทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย น้ำโสโครกหรือสิ่งอื่นใดลงบนถนนหรือในทางน้ำ มิให้ใช้บังคับแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองเรือหรืออาคารประเภทเรือนแพซึ่งจอดหรืออยู่ในท้องที่ ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นยังไม่ได้จัดสวมสาธารณะหรือภาชนะสำหรับทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้ผู้ใดเทหรือระบายอุจจาระหรือปัสสาวะจากอาคารหรือยานพาหนะลงในที่สาธารณะหรือใน สถานสาธารณะ

๕.๒.๒ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

หมวด ๓ การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

มาตรา ๑๘ การเก็บขนหรือการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วน ท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้

ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยส่วนรวม รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวง โดยคำแนะนำของคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการ ร่วมกันได้ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทน ภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการรับทำการเก็บขนหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๘ ก็ได้

บทบัญญัติตามมาตรานี้ และมาตรา ๑๙ มิให้ใช้บังคับกับการจัดการของเสียอันตรายตามกฎหมาย ว่าด้วยโรงงาน แต่ให้ผู้ดำเนินการกิจการโรงงานที่มีของเสียอันตราย และผู้ดำเนินการรับบริการเก็บขนหรือกำจัดของเสียอันตรายดังกล่าว แจ้งการดำเนินการเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการรับทำการเก็บขนหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๒๐ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยนอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้

(๒) กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะและสถานที่เอกชน

(๓) กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยหรือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร หรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพหรือลักษณะการใช้อาคารหรือสถานที่นั้น ๆ

(๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทน ในการเก็บขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ การจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย เพื่อให้ ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ ปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการขั้นสูงตามลักษณะการ ให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ จะพึงเรียกเก็บได้

(๖) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ถูกต้องด้วยสุลักษณะ

[คำว่า “ข้อบัญญัติท้องถิ่น” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการ สาธารณสุข (ฉบับ ที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐]

๕.๒.๓ กฎกระทรวง สุขลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้ “มูลฝอยทั่วไป” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ กระจกพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เศษมูลสัตว์ ชากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจาก ถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น แต่ไม่หมายความรวมถึง

(๑) มูลฝอยติดเชื้อ

(๒) มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

(๓) สิ่งของที่ไม่ใช้แล้วหรือของเสียทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน ของเสีย จากวัตถุบด ของเสียที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต ของเสียที่เป็นผลิตภัณฑ์เสื่อมคุณภาพและของเสีย อันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

“มูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่” หมายความว่า มูลฝอยทั่วไปที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่หรือนำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ได้

“มูลฝอยติดเชื้อ” หมายความว่ามูลฝอยติดเชื้อตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ ๓ ห้ามผู้ใดถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งมูลฝอยทั่วไป นอกจาก ถ่าย เท ทิ้ง หรือกำจัด ณ สถานที่ หรือตามวิธีที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดหรือจัดให้ ให้ราชการส่วน ท้องถิ่นจัดให้มีสถานที่ถ่าย เท หรือทิ้งมูลฝอยทั่วไปในที่หรือทางสาธารณะ หรือ กำหนดให้มีวิธีการจัดการ มูลฝอยทั่วไปตามกฎกระทรวงนี้หรือตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๔ ให้หน่วยงานหรือบุคคลดังต่อไปนี้ดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยทั่วไป ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

(๑) ราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) ราชการส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่ดำเนินการ ภายใต้อัตนการร่วมกันตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง

(๓) บุคคลซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยทั่วไปภายใต้อ การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม

(๔) บุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยทั่วไปโดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ ตาม มาตรา ๑๙ ในการจัดการมูลฝอยทั่วไป ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ควบคุมกำกับในการจัดการมูลฝอยทั่วไป อย่างน้อยสองคน โดยให้มีคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๕ เพื่อประโยชน์ในการเก็บมูลฝอยทั่วไป ให้ผู้ซึ่งก่อให้เกิดมูลฝอยคัดแยกมูลฝอย ที่ อย่างน้อยต้องคัดแยกเป็นมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน โดยให้คัดแยกมูล ฝอย นำกลับมาใช้ใหม่ออกจากมูลฝอยทั่วไปด้วย ราชการส่วนท้องถิ่นอาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น กำหนดให้มีการคัดแยกมูลฝอยอินทรีย์หรือ มูลฝอยประเภทอื่นออกจากมูลฝอยทั่วไปได้

ข้อ ๖ ถูหรือภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ ต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) ถูสำหรับบรรจุมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ต้องเป็นถูพลาสติก หรือถูที่ทำจากวัสดุอื่นที่มีความเหนียว ทนทาน ไม่ฉีกขาดง่าย ไม่รั่วซึม ขนาดเหมาะสม และสามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวก

(๒) ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ต้องทำจากวัสดุที่ทำความสะอาดง่าย มีความแข็งแรง ทนทาน ไม่รั่วซึม มีฝาปิดมิดชิด สามารถป้องกันสัตว์และ แมลงพาหะนำโรคได้ ขนาดเหมาะสม สามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวก และง่ายต่อการถ่ายและเทมูลฝอย ถูหรือภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ตามวรรคหนึ่ง ให้ระบุข้อความ ที่ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ โดยมีขนาดและสีของข้อความที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย ทั่วไปและมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดข้อความ หรือสัญลักษณ์บนถูหรือภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยตาม (๑) และ (๒)

ข้อ ๗ ให้ผู้ซึ่งก่อให้เกิดมูลฝอยบรรจุมูลฝอยทั่วไปหรือมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ในถูหรือภาชนะบรรจุตามข้อ ๖ ในกรณีบรรจุในถูต้องบรรจุในปริมาณที่เหมาะสม และมัดหรือปิดปากถูให้แน่น เพื่อป้องกันการหกหล่นของมูลฝอยดังกล่าว กรณีบรรจุในภาชนะบรรจุต้องบรรจุในปริมาณที่เหมาะสม และมีการทำความสะอาดภาชนะบรรจุนั้นเป็นประจำสม่ำเสมอ

ข้อ ๘ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารอยู่อาศัยรวม อาคารชุด หอพัก หรือโรงแรม ที่มีจำนวนห้องพักตั้งแต่แปดสิบห้องขึ้นไป หรือมีพื้นที่ใช้สอยมากกว่าสี่พันตารางเมตรขึ้นไป หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร สถานประกอบการ สถานบริการ โรงงานอุตสาหกรรม ตลาด หรือสถานที่ใด ๆ ที่มีปริมาณมูลฝอยทั่วไปตั้งแต่สองลูกบาศก์เมตรต่อวัน ต้องจัดให้มีที่พักรวมมูลฝอยทั่วไป ภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ หรือภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอย นำกลับมาใช้ใหม่ที่มีขนาดใหญ่ ที่เป็นไปตามข้อ ๙ ข้อ ๑๐ หรือข้อ ๑๑ ตามความเหมาะสมหรือตามที่ เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

ข้อ ๙ ที่พักรวมมูลฝอยทั่วไป ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และสุขลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นอาคารหรือเป็นห้องแยกเป็นสัดส่วนเฉพาะที่มีการป้องกันน้ำฝน หรือภาชนะรองรับ มูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ที่มีขนาดใหญ่ตามข้อ ๑๑ ที่สามารถบรรจุมูลฝอยได้ไม่น้อยกว่าสองวัน

(๒) มีพื้นและผนังของอาคารหรือห้องแยกตาม (๑) ต้องเรียบ มีการป้องกันน้ำซึมหรือน้ำเข้าทำด้วยวัสดุที่ทนทาน ทำความสะอาดง่าย สามารถป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนำโรค และ มีการระบายอากาศ

(๓) มีรางหรือท่อระบายน้ำเสียหรือระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อรวบรวมน้ำเสียไปจัดการตามที่กฎหมายกำหนด

(๔) มีประตูกว้างเพียงพอให้สามารถเคลื่อนย้ายมูลฝอยได้โดยสะดวก

(๕) มีการกำหนดขอบเขตบริเวณที่ตั้งสถานที่พักรวมมูลฝอยทั่วไป มีข้อความที่มีขนาดใหญ่เห็นได้ชัดเจนว่า “ที่พักรวมมูลฝอยทั่วไป” และมีการดูแลรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ ที่พักรวมมูลฝอยทั่วไปต้องตั้งอยู่ในสถานที่ที่สะดวกต่อการเก็บรวบรวมและขนถ่ายมูลฝอยทั่วไป และอยู่ห่างจาก

แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและสถานที่ประกอบหรือปรุงอาหาร ตามที่เจ้าพนักงาน ท้องถิ่นกำหนด โดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

ข้อ ๑๐ ภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่สำหรับสถานที่ตามข้อ ๘ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) ทำจากวัสดุที่ทำความสะอาดง่าย มีความแข็งแรง ทนทาน ไม่รั่วซึม มีฝาปิดมิดชิด สามารถป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนำโรคได้ ขนาดเหมาะสม สามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวกและ ง่ายต่อการถ่ายและเทมูลฝอย

(๒) มีข้อความว่า “มูลฝอยทั่วไป” หรือ “มูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่” แล้วแต่กรณีและมี ขนาดและสีของข้อความที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน ในกรณีให้เห็นสมควรเพื่อความสะดวกในการเก็บ ขนหรือกำจัดมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่

ข้อ ๑๑ ภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งมี ปริมาตร ตั้งแต่สองลูกบาศก์เมตรขึ้นไป ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และสัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

(๑) มีความแข็งแรง ทนทาน ไม่รั่วซึม มีลักษณะปิดมิดชิด สามารถป้องกันสัตว์และ แมลงพาหะนำโรคได้ สะดวกต่อการขนถ่ายมูลฝอย และสามารถล้างทำความสะอาดได้ง่าย มีระบบรวบรวม และป้องกันน้ำชะมูลฝอยไหลปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม

(๒) มีการทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง ภาชนะรองรับมูล ฝอยทั่วไปและมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ที่มีขนาดใหญ่ต้องตั้งอยู่ในบริเวณที่ เหมาะสม สะดวกต่อการขน ย้ายและไม่กีดขวางเส้นทางจราจร แยกเป็นสัดส่วนเฉพาะ พื้นฐานเรียบ มั่นคง แข็งแรง ทำความสะอาด ง่าย มีรางหรือท่อระบายน้ำเสียหรือระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อรวบรวมน้ำเสีย ไปจัดการตามที่กฎหมาย กำหนด และอยู่ห่างจากแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และสถานที่ประกอบ หรือปรุงอาหารตามที่เจ้า พนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

ข้อ ๑๒ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยนำกลับมาใช้ ใหม่ ตามข้อ ๑๐ หรือภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ที่มีขนาดใหญ่ตามข้อ ๑๑ ในที่หรือทางสาธารณะตามความเหมาะสมหรือตามที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนด

๕.๒.๔ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามประกาศนี้และให้มีอำนาจตีความ วินิจฉัย ปัญหา เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามประกาศ

หมวด ๑ บททั่วไป

ข้อ ๔ การจัดการมูลฝอยตามประกาศนี้ให้ราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามหลักการ พัฒนาอย่างยั่งยืน โดยจัดให้มีระบบจัดการและกำจัดมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านอื่น ๆ ได้

ข้อ ๕ ราชการส่วนท้องถิ่นต้องรณรงค์สร้างความรับรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึก ให้ ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลดปริมาณ และคัดแยกมูลฝอย เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ มีความ ตระหนักรู้ และรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดมูลฝอย รวมตลอดทั้งเปิดเผยข้อมูลและ รายงาน ผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ

หมวด ๒ การเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอย.

ส่วนที่ ๑ ข้อความทั่วไป

ข้อ ๖ การเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยให้ดำเนินการตามความในหมวดนี้ และในกรณีที่มีกฎหมาย กฎ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือมาตรฐานไว้เป็นการเฉพาะ ราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือมาตรฐานนั้นด้วย

ส่วนที่ ๒ การเก็บและขนมูลฝอย

ข้อ ๗ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยไว้ในที่สาธารณะและ สถานสาธารณะให้เพียงพอและเหมาะสมกับประเภท ปริมาณมูลฝอย และกิจกรรมในสถานที่นั้น โดยอย่างน้อยต้องมีภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ราชการส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่เอกชนที่เปิดให้ประชาชน เข้าไปได้จัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๘ ภาชนะรองรับมูลฝอยตามข้อ ๗ ต้องมีลักษณะที่เหมาะสมกับการใช้งาน โดยมีสี เฉพาะ สำหรับรองรับมูลฝอยแต่ละประเภท หรืออาจกำหนดข้อความหรือสัญลักษณ์อื่นซึ่งแสดงถึงมูลฝอย ประเภทนั้นไว้อย่างชัดเจนที่ภาชนะรองรับมูลฝอยแทนก็ได้

(๑) สีน้ำเงิน สำหรับมูลฝอยทั่วไป

(๒) สีเขียว สำหรับมูลฝอยอินทรีย์

(๓) สีเหลือง สำหรับมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่

(๔) สีส้ม สำหรับมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน เพื่อความปลอดภัยอาจจัด ภาชนะรองรับมูลฝอยตามวรรคหนึ่งให้มีลักษณะโปร่งใสก็ได้

ข้อ ๙ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นประกาศกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางการเก็บและ ขนมูลฝอยให้ผู้ก่อให้เกิดมูลฝอยทราบล่วงหน้าเป็นเวลาพอสมควร ในกรณีมีเหตุผลความจำเป็นทำให้ไม่สามารถเก็บและขนมูลฝอยตามประกาศในวรรคหนึ่งได้ ให้แจ้งผู้ก่อให้เกิดมูลฝอยทราบล่วงหน้าโดยวิธี หนึ่งวิธีใดภายในเวลาอันสมควร

ข้อ ๑๐ การเก็บและขนมูลฝอยให้บรรจุไว้ในอุปกรณ์หรือยานพาหนะซึ่งกันน้ำและปิด อย่างมิดชิด รวมทั้งจัดการป้องกันไม่ให้มูลฝอย น้ำ หรือสิ่งอื่นอันเกิดจากมูลฝอยตกหล่นรั่วไหลออกจาก อุปกรณ์หรือ ยานพาหนะนั้น และต้องดำเนินการอย่างรวดเร็ว โดยระมัดระวังไม่ให้เกิดผลกระทบต่อ การจราจร สุขภาพ อนามัย หรือคุณภาพชีวิตของประชาชน

๕.๒.๕ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย

พ.ศ. ๒๕๔๔

ข้อ ๑ ข้อบัญญัตินี้เรียกว่า "ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การเก็บ ขน และกำจัดสิ่ง ปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๔๔"

ข้อ ๒ ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและสิ่งเปรอะ เปื้อน พ.ศ. ๒๕๒๑ บรรดาข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ กฎ ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่ได้ตรา ไว้แล้วในข้อบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัตินี้ ให้ใช้ข้อบัญญัตินี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบัญญัตินี้ "สิ่งปฏิกูล" หมายความว่า อุจจาระหรือปัสสาวะ และหมายความ รวมถึงสิ่งอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครกหรือมี กลิ่นเหม็น

"มูลฝอย" หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถ้ำ มูลสัตว์หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนนตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น "ที่หรือทางสาธารณะ" หมายความว่า สถานที่หรือทางซึ่งมิใช่เป็นของเอกชนและประชาชนสามารถใช้ ประโยชน์หรือใช้สัญจรได้

"อาคาร" หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงานหรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นซึ่ง บุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้

"สถานที่" หมายความว่า ที่ซึ่งมิใช่อาคารและมีสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย ซึ่งกรุงเทพมหานครหรือเอกชนผู้ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการเก็บ ขน และหรือกำจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการจะต้องดำเนินการเก็บขนหรือกำจัด

"เจ้าพนักงานท้องถิ่น" หมายความว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

"เจ้าพนักงานสาธารณสุข" หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๕ ห้ามมิให้ผู้ใดถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้น ซึ่งสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยในที่หรือทางสาธารณะ นอกจากที่ ที่กรุงเทพมหานครจัดไว้ให้

ข้อ ๖ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ต้องจัดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยภายใน อาคารหรือสถานที่นั้น อย่างเพียงพอและถูกสุขลักษณะ ห้ามมิให้ผู้ใดถ่าย เท ค่อยเขี่ย ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นซึ่งสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยนอกที่รองรับสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย ที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ จัดให้มีขึ้นเว้นแต่เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครใน อำนาจหน้าที่หรือ ห้ามมิให้ผู้ใดขุดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย หรือนำสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยไปฝังหรือถม ในที่ดินใด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้อ ๗ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บขน และกำจัดสิ่งปฏิภูลหรือ มูลฝอย ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจออกคำสั่งหรือข้อบังคับดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเก็บ แยก ขน ทิ้ง รวบรวม และกำจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยของอาคาร หรือสถานที่ใด ๆ ต้องจัดให้มีตามสภาพหรือลักษณะการใช้อาคารหรือสถานที่นั้นๆ

(๒) กำหนดจำนวน รูปแบบและสุขลักษณะของที่รองรับสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยที่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง อาคารหรือสถานที่ใด ๆ ต้องจัดให้มีตามสภาพหรือลักษณะการใช้อาคารหรือสถานที่นั้นๆ

(๓) กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วย สุขลักษณะตาม สภาพหรือลักษณะการใช้อาคารหรือสถานที่นั้นๆ

ข้อ ๘ ห้ามมิให้ผู้ใด ขน นำพา หรือเคลื่อนย้ายสิ่งปฏิภูลไปที่หรือทางสาธารณะ เว้นแต่จะได้ใส่ใน ภาชนะหรือที่เก็บมิดชิดมิให้มีสิ่งปฏิภูลหรือมีกลิ่นรบกวนออกมาภายนอกและต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้า พนักงานท้องถิ่น ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ยานพาหนะทางบกและทางน้ำซึ่งได้จัดห้องสุขาที่ถูกต้องด้วย สุขลักษณะ

ข้อ ๙ ห้ามมิให้ผู้ใดถ่าย เท ทิ้งสิ่งปฏิภูลในที่รองรับมูลฝอย

ข้อ ๑๐ ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่า อาคารหรือสถานที่ประเภทใดในบริเวณใดควรให้เอกชนผู้ได้รับ อนุญาตเป็นผู้ดำเนินการเก็บ ขน และหรือกำจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทน ด้วยการคิดค่าบริการแทนกรุงเทพมหานคร ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหนังสือแจ้งเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือ สถานที่นั้น ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน หรือปิด

ประกาศในที่เปิดเผยบริเวณที่อาคารนั้นหรือสถานที่นั้นตั้งอยู่เป็น เวลาไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน และเมื่อครบกำหนด ๓๐ วันแล้ว เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ต้องให้เอกชนรายใด รายหนึ่งหรือหลายรายที่ได้รับอนุญาตเป็นผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน และหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยจากอาคาร หรือสถานที่นั้นโดยเสียค่าบริการตามอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการควบคุมกิจการรับทำการเก็บ ขน หรือ กำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ

ข้อ ๑๑ ห้ามมิให้ผู้ใดค้าย เชื้อ ขูด ขน มูลฝอยในที่รองรับมูลฝอย รถหรือเรือเก็บขนมูลฝอยหรือสถานที่ที่เก็บ มูลฝอยใด ๆ เว้นแต่เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครที่มีหน้าที่หรือผู้ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้อ ๑๒ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการเก็บขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามที่ กรุงเทพมหานครกำหนด ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยค่าธรรมเนียมการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ตาม กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กรณีบริเวณที่กำหนดในข้อ ๑๐ ให้เอกชนผู้ได้รับอนุญาต เก็บค่าบริการตามอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการควบคุมกิจการรับทำ การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจหรือโดย ได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ

ข้อ ๑๓ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบัญญัตินี้มีโทษตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๑๔ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรักษาการตามข้อบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

๕.๒.๖ ข้อบังคับกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของอาคาร สถานที่และสถานบริการการ สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๕

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ เรียกว่า "ข้อบังคับกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยหลักเกณฑ์การ จัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของอาคาร สถานที่และสถานบริการการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๕"

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันถัดจากวัน ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งอื่นใด ในส่วนที่กำหนดไว้ แล้วในข้อบังคับนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ให้ปลัดกรุงเทพมหานครรักษาการตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจออก ประกาศหรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบังคับ

หมวด ๑ บททั่วไป

ข้อ ๕ ในข้อบังคับนี้ "มูลฝอย" หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถู กระจก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถ้ำ มูลสัตว์ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น

"มูลฝอยทั่วไป" หมายความว่า มูลฝอยอื่นใดที่มีใช้มูลฝอยที่ย่อยสลายได้ มูลฝอยที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้ มูลฝอยอันตราย และมูลฝอยติดเชื้อ

"มูลฝอยที่ย่อยสลายได้" หมายความว่า มูลฝอยประเภทเศษอาหาร เศษพืชผัก ผลไม้ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เป็นอินทรีย์วัตถุที่สามารถย่อยสลายเน่าเปื่อยที่ไม่ใช่มูลฝอยติดเชื้อและไม่ใช่มูลฝอยอันตราย

"มูลฝอยที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้" หมายความว่า มูลฝอยซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ หรือนำมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตใหม่ เช่น กระดาษ แก้ว โลหะ พลาสติก อลูมิเนียม เป็นต้น

"มูลฝอยอันตราย" หมายความว่า มูลฝอยที่มีส่วนประกอบหรือปนเปื้อนสารเคมีอันตราย เช่น สารไวไฟ สารเกิดปฏิกิริยาได้ง่าย สารที่มีความเป็นพิษสารที่มีฤทธิ์กัดกร่อนหรือสารอันตรายใดที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

"มูลฝอยติดเชื้อ" หมายความว่า มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณที่สามารถ ทำให้เกิดโรคได้ ถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้น และหมายความรวมถึงมูลฝอย ดังต่อไปนี้ที่เกิดขึ้นหรือใช้ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์ การรักษาพยาบาล การให้ ภูมิคุ้มกันโรค การทดลองเกี่ยวกับโรค และการตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์ รวมทั้งในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว

๖. แนวทางการดำเนินการ/ระยะเวลา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๖.๑ การวางแผน (Plan)

๖.๑.๑ รวบรวมข้อมูลอาคารบ้านเรือนในพื้นที่เขตบางบอน เส้นทางการจัดเก็บมูลฝอยทั่วไป ข้อมูลสถานการณ์การทิ้งขยะขึ้นใหญ่ ขยะกิ่งไม้ ขยะก่อสร้าง ที่พบบ่อย โดยขอความร่วมมือพนักงานเก็บขนมูลฝอย หรือพนักงานเก็บขนมูลฝอย ให้ส่งข้อมูลการพบการทิ้งขยะขึ้นใหญ่มีจุดทิ้งขยะหน้าอาคารบ้านเรือนประชาชน

๖.๑.๒ รวบรวมข้อมูลสถานการณ์การลักลอบทิ้งขยะในที่ว่างริมทาง ศึกษาประเภทขยะที่นำมาลักลอบทิ้ง เช่น กิ่งไม้ ขยะเศษวัสดุก่อสร้าง ขยะเฟอร์นิเจอร์ เครื่องใช้ไฟฟ้า หรือกล่องโฟม สีสันแหล่งที่มา

๖.๑.๓ รวบรวมข้อมูลระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบทิ้งขยะ การทิ้งขยะไม่ตรงตามวัน เวลาที่สำนักงานเขตกำหนด อำนาจการประกาศกำหนดจุดทิ้ง วันเวลาทิ้งขยะ การจัดเก็บค่าธรรมเนียมเป็นครั้งคราว และแนวทางการบังคับใช้กฎหมาย

๖.๑.๔ รวบรวมข้อมูลแนวทางการสร้างการรับรู้ของประชาชนต่อการจัดบริการเก็บขยะขึ้นใหญ่โดยการใช้สื่อออนไลน์เครือข่ายต่าง ๆ การประชาสัมพันธ์ การบริหารงานระบบการบริการหลังจากได้รับแจ้งผ่านสื่อออนไลน์

๖.๑.๕ จัดเตรียมยานพาหนะ เครื่องคอมพิวเตอร์ พนักงานขับรถ และพนักงานเก็บขนมูลฝอย

๖.๑.๖ วิเคราะห์ข้อมูล ออกแบบแนวทางการจัดบริการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่อย่างทั่วถึง ครบวงจร และจัดทำร่างแผนปฏิบัติการบริหารการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่อย่างครบวงจรของสำนักงานเขตบางบอน โดยกำหนดบทบาทภารกิจของหน่วยงานและบุคลากรผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และกำหนดระยะเวลาทดลองดำเนินการ ๖ เดือน ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๖- มีนาคม ๒๕๖๗

๖.๒ การปฏิบัติ (Do)

๖.๒.๑ จัดประชุมข้าราชการฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะเพื่อร่วมกันพิจารณาแนวทางการจัดบริการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่อย่างทั่วถึงครบวงจร และพิจารณาร่างแผนปฏิบัติการบริหารการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่อย่างครบวงจรของสำนักงานเขตบางบอน และพัฒนาปรับปรุงให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้นโดยทุกคนเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินการตามแผน

๖.๒.๒ กำหนดพื้นที่นำร่องในการดำเนินการตามแนวทางการจัดบริการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่อย่างทั่วถึงครบวงจรของสำนักงานเขต จำนวนจำนวน ๘ เส้นทาง ประกอบด้วยถนนสายหลัก

จำนวน ๒ เส้นทาง ได้แก่ ถนนเอกชัยและถนนกาญจนาภิเษก และถนนสายรอง จำนวน ๘ เส้นทาง ได้แก่ ถนนบางบอน ๑ – ถนนบางบอน ๕ และถนนบางขุนเทียน รายละเอียดดังนี้

วันจัดเก็บ	ถนน	จุดเริ่มต้น-จุดสิ้นสุด	ช่วงเวลาเข้าจัดเก็บ
วันอาทิตย์แรกของเดือน	เอกชัย	สุดเขต กทม. ถึงคลองวัดสิงห์	๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.
วันอาทิตย์แรกของเดือน	กาญจนาภิเษก	คลองบางโคล่ถึงทางรถไฟ	๑๓.๐๐-๑๖.๐๐ น.
วันอาทิตย์ที่สองของเดือน	ถนนบางบอน ๑	คลองบางโคล่ถึงถนนเอกชัย	๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.
วันอาทิตย์ที่สองของเดือน	ถนนบางบอน ๒	ถนนกาญจนาภิเษกถึงถนนเอกชัย	๑๓.๐๐-๑๖.๐๐ น.
วันอาทิตย์ที่สามของเดือน	ถนนบางบอน ๓	ถนนเอกชัยถึงคลองบางโคล่	๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.
วันอาทิตย์ที่สามของเดือน	ถนนบางบอน ๔	ถนนเอกชัยถึงคลองบางโคล่	๑๓.๐๐-๑๖.๐๐ น.
วันอาทิตย์ที่สี่ของเดือน	ถนนบางบอน ๕	ถนนเอกชัยถึงคลองหามแดง	๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.
วันอาทิตย์ที่สี่ของเดือน	ถนนบางขุนเทียน	ถนนเอกชัยถึงทางรถไฟ	๑๓.๐๐-๑๖.๐๐ น.

๖.๒.๓ กำหนดใช้รถกระบะเท้าย ๖ ล้อ ๑ คัน พร้อมพนักงานขับรถจำนวน ๑ คน พนักงานกวาดรอบเช้า จำนวน ๕ คน สำหรับเก็บขยะขึ้นใหญ่รอบเวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น. และพนักงานขับรถอีกจำนวน ๑ คน พนักงานกวาดรอบบ่าย จำนวน ๕ คน สำหรับเก็บขยะขึ้นใหญ่รอบเวลา ๑๓.๐๐-๑๖.๐๐ น.

๖.๒.๔ จัดทำประกาศสำนักงานเขต FACEBOOK , เว็บไซต์ของสำนักงานเขต และรถประชาสัมพันธ์ แจ้งกำหนดจุดทิ้ง วัน เวลาทิ้งขยะขึ้นใหญ่ และติดประกาศในพื้นที่บริการในสถานที่สำคัญ ๆ พร้อมสำเนาประกาศแจกจ่ายประชาชนริมเส้นทางที่กำหนดเป็นพื้นที่บริการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่เป็นประจำเดือนละ ๑ ครั้ง พร้อมคำแนะนำหากต้องการทิ้งขยะขึ้นใหญ่ปริมาณมากโดยผู้ทิ้งต้องจ่ายค่าธรรมเนียมเป็นครั้งคราวตามปริมาณที่ทิ้ง ให้แจ้งผ่านโทรศัพท์หรือสแกนคิวอาร์โค้ดที่ท้ายประกาศ

๖.๒.๕ จัดเจ้าหน้าที่เข้าบริการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่ในพื้นที่กำหนดทั้ง ๘ เส้นทาง ตรงตามวัน เวลา ณ สถานที่ที่กำหนดตามประกาศสำนักงานเขตเป็นประจำทุกเดือน เดือนละ ๑ ครั้ง

๖.๒.๖ จัดระบบบริการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่รองรับการรับแจ้งทางโทรศัพท์หรือ Line หรือการสแกนคิวอาร์โค้ด โดยจัดเจ้าหน้าที่ติดต่อกลับและนัดหมายวัน เวลา เข้าประเมินค่าธรรมเนียมและกำหนดวันเวลาเข้าจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่ตามที่ได้รับแจ้ง โดยจัดรถบรรทุกเท้ายขนาด ๖ ล้ออีก ๑ คัน พร้อมพนักงานขับรถ ๑ คน และพนักงานกวาดรอบเช้าหรือรอบบ่ายตามช่วงเวลาที่นัดหมายกับประชาชน จำนวน ๕ คน เข้าจัดเก็บตรงตามเวลาที่นัดหมายไว้

๖.๒.๗ ทดลองเก็บขยะขึ้นใหญ่ตามเส้นทางรถเก็บขนมูลฝอยทั่วไป นอกเหนือจากที่กำหนดในข้อ ๖.๒.๒ โดยจัดทำแผนการเข้าบริการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่นำร่อง ๖ เส้นทาง โดยจัดทำประกาศสำนักงานเขต แจ้งกำหนดจุดทิ้ง วัน เวลาทิ้งขยะขึ้นใหญ่ และติดประกาศในพื้นที่บริการในสถานที่สำคัญ ๆ พร้อมสำเนาประกาศแจกจ่ายประชาชนริมเส้นทางที่กำหนดเป็นพื้นที่บริการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่เป็นประจำเดือนละ ๑ ครั้ง พร้อมคำแนะนำหากต้องการทิ้งขยะขึ้นใหญ่ปริมาณมากโดยผู้ทิ้งต้องจ่ายค่าธรรมเนียมเป็นครั้งคราวตามปริมาณที่ทิ้ง ให้แจ้งผ่านโทรศัพท์หรือสแกนคิวอาร์โค้ดที่ท้ายประกาศ โดยจัดรถกระบะเท้าย ๑ คัน พร้อมพนักงานขับรถ ๑ คน พนักงานเก็บขนมูลฝอย หรือพนักงานกวาด จำนวน ๕ คน หมุนเวียนประจำรถเก็บขนมูลฝอยระหว่างวันจันทร์ถึงวันเสาร์ กำหนดเข้าจัดเก็บวันละ ๑ เส้นทาง ตั้งแต่วันจันทร์-วันเสาร์

๖.๒.๘ ประสานฝ่ายเทคนิคจัดทำป้ายห้ามทิ้งขยะขึ้นใหญ่นอกเหนือจาก วัน เวลาสถานที่ที่กำหนด และห้ามทิ้งขยะขึ้นใหญ่ในพื้นที่ว่าง และแหล่งน้ำ และบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

๖.๓ การตรวจสอบ (Check)

๖.๓.๑ ติดตามผลการดำเนินการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่ในแต่ละพื้นที่ในการดำเนินการตรงตามวันเวลาที่กำหนด โดยผู้ปฏิบัติงานรายงานตามแบบรายงานผลการปฏิบัติงานจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่ รายละเอียดประกอบด้วยประเภทขยะขึ้นใหญ่ ขนาดความกว้าง ขนาดความยาว จำนวนขึ้น แยกไปซ่อมใช้ซ้ำจำนวนขึ้น นำไปแยกขึ้นส่วนนำส่วนที่เป็นโลหะ พลาสติก กระดาษ หรือแก้ว ออกส่งกลับระบบรีไซเคิลน้ำหนักเป็นกิโลกรัม และส่วนที่เหลือส่งกำจัดน้ำหนักเป็นกิโลกรัม

๖.๓.๒ จัดเก็บข้อมูลสถิติการรับแจ้งขอรับบริการทางโทรศัพท์ แอปพลิเคชันไลน์ และการสแกนคิวอาร์โคด และรายงานผลการปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๖.๓.๑

๖.๓.๓ ออกแบบสอบถามความพึงพอใจการบริการเก็บขยะขึ้นใหญ่ในพื้นที่บริการ และนำผลจากการตอบแบบสอบถามมาปรับปรุงการให้บริการประชาชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๖.๔ การปรับปรุงงานหรือการดำเนินกิจกรรม (Act)

๖.๔.๑ ปรับปรุงแนวทางการจัดบริการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่อย่างทั่วถึงครบวงจรโดยแก้ไข ปัญหาข้อบกพร่องต่าง ๆ จากการทดลองปฏิบัติงานบริการเก็บขยะขึ้นใหญ่ในพื้นที่บริการและการบริการเก็บขยะขึ้นใหญ่จากการรับแจ้งทางโทรศัพท์ แอปพลิเคชันไลน์ และการสแกนคิวอาร์โคด

๖.๔.๒ ปรับแผนปฏิบัติการบริหารการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่อย่างครบวงจรของสำนักงานเขตบางบอนให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ในทุกเส้นทางการเก็บขยะทั่วไปให้ได้รับบริการอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง และกำหนดบทบาทภารกิจของหน่วยงานและบุคลากรผู้รับผิดชอบให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๖.๔.๓ ประเมินผลการดำเนินการตามแนวทางการจัดบริการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่อย่างทั่วถึงครบวงจร และการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการบริหารการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่อย่างครบวงจรของสำนักงานเขตบางบอน

๖.๔.๔ จัดทำคู่มือแนวทางการจัดบริการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่อย่างครบวงจรของสำนักงานเขตเป็นรูปแบบไฟล์ PDF สำหรับเผยแพร่ให้กับสำนักงานเขตอื่น ๆ นำไปปรับใช้ต่อไป

๗. ประโยชน์จากการศึกษา

๗.๑ สำนักงานเขตบางบอนมีแนวทางการให้บริการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่อย่างครบวงจร

๗.๒ ประชาชนในพื้นที่เขตบางบอนได้รับบริการการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่อย่างทั่วถึง ลดปัญหาการลักลอบทิ้งขยะขึ้นใหญ่ลง คู คลอง ที่ว่างริมทาง ซึ่งก่อปัญหาน้ำท่วมกีดขวางทางระบายน้ำ

๗.๓ มีคู่มือแนวทางการจัดบริการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่ของสำนักงานเขตสำหรับเผยแพร่ให้กับสำนักงานเขตอื่น ๆ นำไปปรับใช้เพื่อให้พัฒนาขยายผลครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๘. งบประมาณ

ไม่ได้ใช้งบประมาณดำเนินงาน

๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล

ตารางแสดงตัวชี้วัดความสำเร็จ ระดับผลผลิต (output)หรือระดับผลลัพธ์ (Outcome) และวิธีการ/เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและการประเมินผล (สำเร็จ)

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
<p>๑ เพื่อศึกษาและพัฒนาแนวทางการให้บริการจัดเก็บขยะชิ้นใหญ่ของสำนักงานเขตบางบอน</p>	<p>ผลผลิต (Output):</p> <p>๑. ความสำเร็จของการจัดทำแนวทางการให้บริการจัดเก็บขยะชิ้นใหญ่ของสำนักงานเขตบางบอน (ร้อยละ ๑๐๐)</p> <p>ผลลัพธ์ (Outcome):</p> <p>๒. ประชาชนในพื้นที่บริการเก็บขยะชิ้นใหญ่มีความพึงพอใจต่อการบริการเก็บขยะของสำนักงานเขต (มากกว่าร้อยละ ๙๐)</p> <p>๓. ปัญหาการทิ้งขยะชิ้นใหญ่นอกวันเวลา และที่ว่าง หรือแหล่งน้ำลดลง (มากกว่าร้อยละ ๘๐)</p> <p>๔. ปัญหาข้อร้องเรียนขยะตกค้างลดลง (มากกว่าร้อยละ ๘๕)</p>	<p>๑. การจัดทำแนวทางการให้บริการบริการจัดเก็บขยะชิ้นใหญ่ของสำนักงานบางบอนเสร็จครบทุกขั้นตอนตั้งแต่เริ่มร่างแนวทางฯ การนำมาทดลองปฏิบัติการ (๖ เดือน) และการปรับปรุงแก้ไข</p> <p>๒. ผลการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่บริการจัดเก็บขยะชิ้นใหญ่ตามแผนปฏิบัติการฯ</p> <p>๓. การรายงานการตรวจพบและการเข้าปฏิบัติการจัดเก็บขยะชิ้นใหญ่ทิ้งนอกเวลา หรือลักลอบทิ้งที่ว่าง หรือแหล่งน้ำ</p> <p>๔. การรับเรื่องร้องเรียนกรณีขยะตกค้างจากขยะชิ้นใหญ่จาก ๑๕๕๕ หรือช่องทางอื่น ๆ</p>
<p>๒ เพื่อเผยแพร่แนวทางการบริหารการจัดเก็บขยะชิ้นใหญ่ไปยังสำนักงานเขตอื่น ๆ เพื่อขยายผลให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่กรุงเทพมหานคร</p>	<p>ผลผลิต (Output):</p> <p>ความสำเร็จในการจัดทำคู่มือแนวทางการบริหารการจัดเก็บขยะชิ้นใหญ่ไปยังสำนักงานเขต (ร้อยละ ๑๐๐)</p>	<p>การจัดทำคู่มือแนวทางการให้บริการบริการจัดเก็บขยะชิ้นใหญ่ของสำนักงานเขตสำเร็จครบทุกขั้นตอนตั้งแต่เริ่มนำแนวทางที่ผ่านการปรับปรุงแล้วมาเรียบเรียง และจัดเรียงข้อมูลให้เข้าใจง่าย ครบถ้วนจนถึงตรวจสอบความถูกต้อง และออกแบบอาร์ตเวิร์ค ด้วยภาพอินโฟกราฟและคำอธิบายประกอบ พร้อมรายละเอียดให้ครบถ้วน ก่อนบันทึกไฟล์ PDF ส่งเผยแพร่โดยผ่านการพิจารณาจากสำนักสิ่งแวดล้อม</p>

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ สำนักงานเขตควรสร้างเครือข่ายกับมูลนิธิหรือหน่วยงานการกุศล เพื่อเป็นทางเลือกการรับบริการให้กับประชาชนทำบุญด้วยขยะชิ้นใหญ่เป็นการลดภาระให้กับสำนักงานเขต ทั้งในสวนของการเก็บขนและนำสวอนที่เหลือจากการใช้ประโยชน์ไปกำจัด

๑๐.๒ กรุงเทพมหานครควรสนับสนุนรถกระบะบรรทุกเท้าย ๖ ล้อ ให้แก่สำนักงานเขตอย่างเพียงพอสำหรับการบริการเก็บขยะชิ้นใหญ่ให้ครอบคลุมทุกเส้นทางการเก็บขยะทั่วไปซึ่งมีบริการแล้วครอบคลุมทุกครัวเรือนทั้ง ๕๐ เขต และจัดระบบรองรับการทิ้งขยะชิ้นใหญ่โดยการนำขยะใช้ใหญ่ไปใช้ประโยชน์ ส่วนที่เหลือย่อยให้มีขนาดเล็กนำไปใช้ประโยชน์โดยการเผาในโรงงานเตาเผาผลิตพลังงานไฟฟ้า

๑๐.๓ กรุงเทพมหานครควรสร้างแรงจูงใจด้วยการมอบรางวัลให้กับสำนักงานเขตที่มีการจัดการขยะชิ้นใหญ่ได้ดี และจัดประกวดสิ่งประดิษฐ์หรือแปรรูปขยะชิ้นใหญ่ ที่สามารถใช้ประโยชน์ จะเป็นการส่งเสริมให้มีการพัฒนาความคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ที่จะเป็นการต่อยอดให้มีการคัดแยกขยะชิ้นใหญ่ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- แนวคิดการจัดการความรู้
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในเทศบาลนครปากเกร็ด, ประเทศไทย
[https://www.stou.ac.th/study/sumrit/๒-๕๕\(๕๐๐\)/page๓-๒-๕๕\(๕๐๐\).html](https://www.stou.ac.th/study/sumrit/๒-๕๕(๕๐๐)/page๓-๒-๕๕(๕๐๐).html)
- กฎกระทรวงสุขรักษาการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๐
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในเทศบาลเมืองแม่โจ้, ประเทศไทย
https://psdgreenoffice.mju.ac.th/goverment/๒๕๖๐๐๕๐๘๑๔๒๔๒๔_psdgreenoffice/Doc_๒๕๖๓๐๗๓๐๑๓๐๙๐๙_๗๘๙๐๗๒.pdf
- ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการจัดการมูลฝอย พ.ศ.๒๕๖๐
- ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการจัดการขยะ พ.ศ.๒๕๔๔
- ข้อบังคับกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการจัดการขยะ พ.ศ.๒๕๔๕